

HAZÁNK BOLDOGSÁGÁT MIÉRT
ELŐZIK MEG BALTIK, VISEGRÁDIAK,
HORVÁTOK, SZLOVÉNOK, ROMÁNOK?

Csillik Péter (KRE)-Forgács Anna (BGE)

MRTT vándorgyűlés 2022
Budapest, október 6-7. NKE

21. szekció (v. Kovács Róbert)
október 7., 9-12 óra, 212. terem



Március 20 (a tél utolsó napja) a Nemzetközi Boldogság Napja (ENSZ)

- 2012. április 2-án J. Y. Thinley és J. Sachs elnökletével bemutatták az első Világboldogság jelentést, ami áttekintette a boldogságtudomány bizonyítékait.

[world happiness report 2012 - Keresés \(bing.com\)](#)

- 2012. június 28-án az ENSZ Közgyűlése elfogadta a 66/281 sz. határozatot, amely március 20-át a boldogság nemzetközi napjává nyilvánította.
- A World Happiness Report évente 3/20-án jelenik meg. A GallupWorld Poll életértékelései adják az alapját az éves boldogságrangsoroknak.
- Világsorrend: finn1, dán2, izland3, svájc4, holland5, luxemburg6, svéd7, norvég8, izráel9. Majd: cseh18, szlovén22, román28, litván34, szlovák35, észt36, lett42, horvát47, lengyel48, magyar51, bolgár85.

GALLUP évente kb. 156 ezer embert kikérdez

- A Gallup World Poll arra kéri a válaszadókat, hogy értékeljék 0-10 közötti skálán (10 a legjobb) életüket (boldogságukat). Évente országonként kb. 1000 embert kérdeznek meg. Három éves átlag (2021-2019) alapján alkotják meg a (Life Ladder) boldogságrangsort.
- Magyarzátként 6 külső tényezőt jelölnek meg, ami 156 ország esetén jó magyarázattal szolgál (lineáris regressziót alkalmazva, korrigált $R^2=0,753$), ezek együtt kb. 66%-ot magyaráznak, míg a maradék 34%-ot a genetikai sokféleség adja, (amely utóbbit egypetējű, de eltérő családokban élő ikrek, illetve kétpetējű, de azonos családban élő ikrek vizsgálatával bizonyították.)

156 ország regressziós elemzése a World Happiness jelentésben

A „külső” tényezők [együtthatója]:

- 1. GDP/fő [0,36],
- 2. Születéskor várható egészséges élettartam [0,029],
- 3. Baj esetén számíthat-e rokonai/barátai anyagi támogatására) [2,420],
- 4. Elégedett-e azzal a szabadsággal, hogy megválassza, mit kezdjen az életével? [1,305]
- 5. Nagylelkűség (adományozott-e pénzt jótékonyági szervezetnek az elmúlt hónapban). [0,583]
- 6. Mennyire elterjedt a korrupció a hivatalokban és az üzleti életben? [-0,704].

2019-20-21. hároméves átlagának sorrendje (horvátnál adathiány, itt 2020 duplázva)

Country name		Life Ladder	Log GDP per capita	Social support	Healthy life expectancy at birth	Freedom to make life choices	Generosity	Perceptions of corruption
Czechia	1	6,9579	10,5783	0,9478	68,8833	0,8624	-0,0877	0,8659
Slovenia	2	6,6295	10,5548	0,9527	70,8750	0,9183	-0,0535	0,7787
Romania	3	6,4879	10,3027	0,8485	66,9250	0,8606	-0,1875	0,9334
Lithuania	4	6,4400	10,5388	0,9328	67,0500	0,7706	-0,1655	0,8298
Slovakia	5	6,3937	10,3513	0,9461	68,7250	0,7582	-0,0524	0,9073
Estonia	6	6,3470	10,5100	0,9459	69,4250	0,9222	-0,0444	0,4717
Croatia	7	6,2139	10,2332	0,9273	68,7167	0,8042	-0,0924	0,9512
Latvia	8	6,1840	10,3379	0,9392	66,3000	0,7778	-0,1254	0,8125
Poland	9	6,1199	10,4103	0,9223	68,8750	0,7940	-0,0385	0,7423
Hungary	10	6,0883	10,3832	0,9459	67,3500	0,7655	-0,1206	0,8504
Bulgaria	11	5,3760	10,0416	0,9160	66,4000	0,8271	-0,0432	0,9116

Nem elég a *, **, ***; mivel -4,08764 és a nagyvonalúság nem tesz boldogtalanná, ezt a modellt ELVETJÜK

Model 4: OLS, using observations 1-11

Dependent variable: LifeLadder

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	-16,7669	3,65125	-4,592	0,0025	***
LogGDPper capita	1,18403	0,545394	2,171	0,0665	*
Healthy lifeexpectancy at birt	0,152464	0,0517068	2,949	0,0214	**
Generosity	-4,08764	1,06353	-3,843	0,0063	***
Mean dependent var	6,294374	S.D. dependent var	0,394842		
Sum squared resid	0,281260	S.E. of regression	0,200449		
R-squared	0,819590	Adjusted R-squared	0,742272		
F(3, 7)	25,04619	P-value(F)	0,000406		
Log-likelihood	4,556720	Akaike criterion	-1,113440		
Schwarz criterion	0,478141	Hannan-Quinn	-2,116709		

Social support, ha bajban kiségitenek a barátok NEM LEHET NEGATÍV, ezt a modellt is ELVETJÜK

Model 13: OLS, using observations 1-11
 Dependent variable: LifeLadder
 Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	-14,4768	4,58300	-3,159	0,0134	**
LogGDPpercapita	2,32104	0,492882	4,709	0,0015	***
Socialsupport	-3,58725	1,68556	-2,128	0,0660	*
Mean dependent var	6,294374	S.D. dependent var		0,394842	
Sum squared resid	0,403039	S.E. of regression		0,224455	
R-squared	0,741477	Adjusted R-squared		0,676846	
F(2, 8)	11,09543	P-value(F)		0,004930	
Log-likelihood	2,578074	Akaike criterion		0,843852	
Schwarz criterion	2,037538	Hannan-Quinn		0,091400	

Sok korrupciótól senki sem lesz boldogabb, +1,17 ez sem megfelelő modell, ELVETJÜK

Model 16: OLS, using observations 1-11

Dependent variable: LifeLadder

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	-20,8206	4,51871	-4,608	0,0017	***
LogGDPpercapita	2,51771	0,414804	6,070	0,0003	***
Perceptionsofcorruption	1,17462	0,507803	2,313	0,0494	**
Mean dependent var	6,294374	S.D. dependent var		0,394842	
Sum squared resid	0,306571	S.E. of regression		0,195758	
R-squared	0,803355	Adjusted R-squared		0,754194	
F(2, 8)	18,63220	P-value(F)		0,000976	
Log-likelihood	4,082786	Akaike criterion		-2,165573	
Schwarz criterion	-0,971887	Hannan-Quinn		-2,918024	

Mifelénk (posztszoci EU-tagoknál) a pénz megnyugtatóan (***) és 0,658) boldogít

Model 8: OLS, using observations 1-11

Dependent variable: LifeLadder

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	-14,8513	4,86448	-3,053	0,0137	**
LogGDPpercapita	2,03605	0,467295	4,357	0,0018	***
Mean dependent var	6,294374	S.D. dependent var		0,394842	
Sum squared resid	0,492783	S.E. of regression		0,233995	
R-squared	0,683912	Adjusted R-squared		0,648791	
F(1, 9)	18,98426	P-value(F)		0,001831	
Log-likelihood	1,472379	Akaike criterion		1,055242	
Schwarz criterion	1,851032	Hannan-Quinn		0,553607	

Mifelénk (posztoszoci EU-tagoknál) a szabad életstílus választás (*és 0,005) már alig boldogít

Model 1: OLS, using observations 1-11

Dependent variable: LifeLadder

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	4,52254	0,937846	4,822	0,0009	***
Freedomtomakelif echoices	2,15103	1,17049	1,838	0,0993	*
Mean dependent var	6,294374	S.D. dependent var		0,394842	
Sum squared resid	1,395266	S.E. of regression		0,393738	
R-squared	0,105029	Adjusted R-squared		0,005587	
F(1, 9)	3,377221	P-value(F)		0,099270	
Log-likelihood	-4,251866	Akaike criterion		12,50373	
Schwarz criterion	13,29952	Hannan-Quinn		12,00210	

Nézzük a nehezét, a „belső”, ikervizsgálatból tudjuk: a boldogság részben genetikai természetű, és van, amit tudunk az országok genetikai (pl. Y-Haplotípus, apai leszármazási vonal) összetételéről.

- Hasonlóan, mint az előbb, hat haplotípust előbb egyre szűkítettünk (top down), majd a másik hatot egyenként (bottom up) vittük be, és megnéztük a szignifika-szintet.
- Végül van jelöltünk boldogságra és szomorúságra is.
- Ez inkább csak egy kérdés kezdete és nem maga a válasz!

Apai leszármazási vonalak (Y-Haplocsoportok)

Az EU-tag posztoszocialista országok férfiainak haploeloszlása (DNS mintázata)

	I1	I2*/I2a	I2b	R1a	R1b	G	J2	J*/J1	E1b1b	T	Q
Bulgaria	4	20	2	17	11	5	11	3	23,5	1,5	0,5
Croatia	5,5	37	1	24	8,5	2,5	6	1	10	0,5	1
Czechia	7,5	8,5	3	33	28	5	4	1	6,5	0,5	0
Estonia	15	3	0,5	32	8	0	1	0	2,5	3,5	0,5
Hungary	8,5	16	2	29,5	18,5	3,5	6,5	3	8	0	0
Latvia	6	1	1	40	12	0	0,5	0	0,5	0,5	0,5
Lithuania	6	6	1	38	5	0	0	0	1	0,5	0,5
Poland	8,5	5,5	2	57,5	12,5	1,5	2,5	0	3,5	0,5	0,5
Romania	3,5	28	2,5	18	15,5	3	13,5	1	14	1	0,5
Slovakia	6,5	16	1,5	41,5	14,5	4	2	1	6,5	0,5	0,5
Slovenia	9	20,5	1,5	38	18	1,5	2,5	0	5	1	0

Ezt nem lesz könnyű értelmezni, sok R1b hozza és sok JJ1 viszi a boldogságot?

Model 20: OLS, using observations 1-11

Dependent variable: LifeLadder

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	5,95135	0,180481	32,97	<0,0001	***
R1b	0,0413264	0,00995119	4,153	0,0032	***
JJ1	-0,248763	0,0756096	-3,290	0,0110	**
Mean dependent var	6,294374	S.D. dependent var		0,394842	
Sum squared resid	0,437814	S.E. of regression		0,233937	
R-squared	0,719171	Adjusted R-squared		0,648964	
F(2, 8)	11,02015	P-value(F)		0,005030	
Log-likelihood	2,122892	Akaike criterion		1,754215	
Schwarz criterion	2,947901	Hannan-Quinn		1,001763	

A MESTERHÁRMAS (3 db***-as, adjR2=0,85) elemei: pcGDP [Pénz], R1b [Volgától Európába], Q [avarok]

Model 17: OLS, using observations 1-11

Dependent variable: LifeLadder

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	-19,5457	2,13143	-9,170	<0,0001	***
LogGDPpercapita	2,39547	0,206862	11,58	<0,0001	***
R1b	0,0437256	0,00799684	5,468	0,0009	***
Q	0,878325	0,161644	5,434	0,0010	***

Mean dependent var	6,294374	S.D. dependent var	0,394842
Sum squared resid	0,159064	S.E. of regression	0,150743
R-squared	0,897971	Adjusted R-squared	0,854244
F(3, 7)	79,77118	P-value(F)	8,91e-06
Log-likelihood	7,691561	Akaike criterion	-7,383123
Schwarz criterion	-5,791542	Hannan-Quinn	-8,386392

Miért nem eléggé happy a nép Hungary-ben?

- Miért nem eléggé boldog a magyar a 11 posztoszoci EU-taghoz képest?

Demo-szerű „vicces válaszunk” az, hogy kellene ehhez:

- 1) pénz (pcGDP), de cseh, szlovén, észt, litván, lengyel gazdagabb;
- 2) Kevés itt (Q) az avar, mindenütt több van; és koefficiensük nagy: 0,88.
- 3) Volga-vidékről jöttből (R1b) itt sok van, de kicsi a koefficiensük: 0,04.

Röviden, nem tudjuk még, hogy miért nem elég boldog a magyar!!!!!!!

KÖSZÖNJÜK MEGTISZTELTŐ FIGYELMÜKET!

